

వేసేరాజ్

ఇతర ధాన్యాలు తగిన మోతాదులో ఇవ్వవచ్చును. కోడి పిల్లలు పెరట్లలో ఆటు-ఇటు తిరుగుతూ వుండటం కారణంగా యివి పరాన్న జీవుల బారిన పడే అవకాశాలు ఎక్కువగా వుంటాయి. అందుకే రెండు-మూడు మాసాల వ్యవధిలో ఒకసారి వీటికి అవసరమైనటువంటి మందులు యివ్వవలెను. ముఖ్యంగా వేసవి ఆరంభానికి ముందు ఇలాంటి టీకా డోసును యివ్వవలెను. పెరట్లలో పెరిగే ఈ కోళ్ళకు ఇతర పక్షుల నుండి సంక్రమించే రోగాల నుండి కాపాడుట కొరకు వీటికి మందులిచ్చే సమయంలోనే పెరట్లలో సంచరించే ఆయా పక్షులకు కూడా ఇదే మందు ఒక్కడోసు ఇవ్వవలెను. గ్రుడ్ల పెంకులు విరగడం మరియు గ్రుడ్ల ఉత్పాదన తక్కువ అవుతున్నప్పుడు వీటికి అదనపు కాల్షియము (సున్నపు పొడరు, గవ్వల చూర్ణము, రాతి చూర్ణము మొదలగునవి) ను ప్రతిరోజు ప్రతి కోడికి 3-4 గ్రాముల చొప్పున యివ్వవలెను. అద కోళ్ళు లైంగికంగా పరిపక్వతకు వచ్చే వయస్సు (6.0-6.5 నెలలు) వరకు 2.2 నుండి 2.5 కి.గ్రా. బరువు వుండేటట్లు చూసుకొనవలెను. దీని కొరకు పోషణలో యాజమాన్య పద్ధతులలో తగినంత జాగ్రత్తలు తీసుకోవడం కూడా చాలా అవసరము.

ఈ కోళ్ళ లక్షణ:

ఫలదీకరణము చెందిన గ్రుడ్డు: పని దినాల్లో డబ్బు చెల్లించి గ్రుడ్లను ఈ డైరెక్టరేట్ నుండి పొందవచ్చును. వీటికి పొదగడానికి వుంచేంతవరకు చల్లటి ప్రదేశంలో జాగ్రత్త పరచాలి. ఒక్కడేవివాళి కోడికి 10-12 వరకు వసరాజ గ్రుడ్లను పొదగడానికి వుంచవచ్చును.

ఒక రోజు వయస్సు గల కోడి పిల్లలు: వీటిని పొందడానికి డబ్బును అడ్వాన్సు రూపంలో జమ చేయవలెను. ఈ అడ్వాన్సును డి.డి. రూపంలో డైరెక్టర్, డైరెక్టరేట్ ఆఫ్ పౌల్ట్రీ రీసెర్చ్, రాజేంద్రనగర్, హైదరాబాద్ 30 పేరున పంపించవలెను. నష్టయికి సంబంధించి పూర్తి సమాచారము కొరకు కొనుగోలు దారులు తమ పూర్తి చిరునామా మరియు ఫోను నెంబరు యివ్వవలెను. డి.డి. లభించిన తరువాత కొనుగోలుదారుడికి కోడి పిల్లల సప్లయికి సంబంధించి నిర్దిష్ట వైసిన తారీఖు తెలియజేయబడుతుంది. ఆ తరువాత రైతులు డైరెక్టరేట్ నుండి తమ కోడి పిల్లలను తీసుకొనవచ్చును. పూర్తి వివరాల కొనం నంబర్ యొక్క వెబ్ సైట్ www.pdonpoultry.org ను చూడగలరు.

ప్రాద్దుతిరుగుడు పువ్వు-టిక్కి, జొన్నలు, నూకలు మిశ్రమం చేసి యివ్వవచ్చును. అదే విధంగా ప్రద్దుతిరుగుడు పువ్వు-టిక్కి వేరుశనగ గింజల-టిక్కిని యివ్వవచ్చును. మార్కెట్లో లభించే లేయర్ కోడి పిల్లలకు యిచ్చే దాణాను కూడా నాలుగు వారాల వయస్సు వరకు యివ్వవచ్చును. సాధారణంగా లభించేటటువంటి సజ్జలు, రాగులు, జొన్న, కొర్ర, నూకలు, పాలిష్ చేసినటువంటి బియ్యం మరియు బియ్యపు పొట్టును సమరూపంలో పట్టిక-1 లో చూపిన విధంగా మిశ్రమంగా తయారు చేసి దాణాగా కూడా యివ్వవచ్చును.

అరోగ్య పరిరక్షణ: పెరటి కోళ్ళను వ్యాధుల బారి నుండి రక్షించు కోవడానికి పట్టిక-2 లో చూపిన విధంగా మార్కెట్ మరియు కౌన్సిలర్ తెగుల వ్యాధుల బారిన పడకుండా టీకాలు వేయించవలెను. కోడిపిల్లల ఒత్తిడికి గురికాకుండా యాంటిస్ట్రెస్ విటమిన్లు టీకా ఇచ్చేరోజు, ఒక రోజుముందు, ఒకరోజు తర్వాత ఇవ్వాలి. కోళ్ళు పొడుచుకోకుండా దాణాలో సూక్ష్మదాతువులు 100 గ్రా., ఉప్పు 450 గ్రా. ప్రతి 100కి.గ్రా దాణాలో ఉంచాలి.

పెరటి డొల్లలో పెంపకం

4 నుండి 6 వారాల వయస్సు దాటిన తరువాత వీటిని పెరట్లలో పెంపకానికి విడిచిపెట్ట వచ్చును. అక్కడే ఇవి తమకు కావలసినటువంటి ఆహారపదార్థాలను సేకరించుకుంటాయి. పెరట్ల వాతావరణానికి అలవాటు పడ్డాక ఇవి తమకు కావలసిన ఆహారాన్ని సులువుగా సేకరించుకుంటాయి. ఇవి పెరట్లలో లభించే చిన్న-చిన్న మొక్కలు, నిరుపయోగ ధాన్యములు, శ్రీమి-కీటకాలు, గడ్డి గింజలు మొదలగు వాటినితినే జీవిస్తాయి. వీటిని గ్రుడ్లను పొదగడం కొరకు పెంచడమా లేదా మాంసం కొరకునా అనే విషయం పైనే వీటికి బ్రాయిలర్ లేదా లేయర్ కోళ్ళకు యిచ్చే దాణాని యివ్వవలెను. సాయంకాలం అయ్యేసరికి ఇవి తమ గూటికి చేరుకొనేట్లు వీటికి మొదటి నుండే అలవాటు పర్చాలి. వీటిని వుంచే కోడి గూటిలో కావలసినంత స్వచ్ఛమైన గాలి, వెలుతురు లభించేటట్లు చూసుకోవాలి మరియు యివి అక్కడ పరాన్న జీవుల బారిన పడకుండా సురక్షితంగా ఉండేట్లు చూసుకోవాలి. వీటికి తగినంత స్వచ్ఛమైన నీళ్ళు లభించేటట్లు పూర్తి జాగ్రత్తలు తీసుకోవాలి. ఇంటిలో లభ్యమైనటువంటి మొక్క జొన్నలు, సజ్జలు, తవుడు మరియు

పట్టిక-3 వసరాజ కోళ్ళ ఉత్పత్తి సామర్థ్యం

ఆర్థిక లక్షణాలు	ఉత్పత్తి
శరీరపు బరువు (గ్రా)	
6వ వారంలో	650-750
లైంగిక పరిపక్వత సమయంలో (ప్రతి బంధిత ఆహారంతో)	2,000-2,200
గ్రుడ్డు బరువు (గ్రా)	
28వ వారంలో	48-50
40వ వారంలో	52-58
మొదటి గ్రుడ్డు పెట్టే సమయంలో (రోజులు)	175-180
గ్రుడ్ల ఉత్పాదన (సంఖ్య) (18 నెలల వరకు)	110
బ్రతుక గలిగే సామర్థ్య కాలం (ఆరువారాల వరకు)	98

ఇతర వివరాలకు
కోళ్ళ పరిశోధనా సంఘాలనాలయం
 రాజేంద్రనగర్, హైదరాబాద్ - 530 030
 ఫోన్: 040-24017000/24015651, ఫ్యాక్స్: 040-24017002
 హాచర్: 040-24018687
 ఈమెయిల్: pdpoult@nic.in, www.pdonpoultry.org

సాధారణంగా పట్టణ ప్రాంతాలలో ఒక వ్యక్తి తలసరి గ్రుడ్ల వినియోగం 100 నుండి 120 మరియు మాంసము వినియోగము 3 నుండి 5 కేజీలు ఉంటుంది. అదే గ్రామీణ ప్రాంతంలో అయితే 5 నుండి 20 గ్రుడ్లు మరియు 750 గ్రాముల మాంసము ఉంటుంది. గ్రామీణ/గిరిజన పల్లె ప్రాంతాలలో ఈ ప్రాథమిక ఉత్పత్తులు దొరకక పోవడం వలన చాలా ఖరీదుగా ఉంటాయి. గ్రామీణ ప్రాంత ప్రజలు తమ ప్రధాన ఆహారంగా బియ్యము లేక గోధుమ పదార్థాలు తీసుకుంటారు. కాని వీటిలో శక్తి ఎక్కువగాను ప్రోటీన్ తక్కువగా ఉండడం వలన గ్రామీణ ప్రాంత ప్రజలలో ప్రోటీన్ల సమతుల్యత లేక పోవడం వలన రోగాల బారిన పడుతున్నారు. ప్రోటీన్లు సరిగా అందకపోవడం వలన రోధ నిరోధక శక్తి వీరిలో బాగా తగ్గుతుంది. ముఖ్యంగా గర్భిణీ స్త్రీలలో, చంటి పిల్లల తల్లులలో మరియు ఎదుగుతున్న పిల్లల్లో వీటి ప్రభావము విశేషంగా కనబడుతుంది. గ్రామీణ ప్రాంతాలలో కోళ్ళ పెంపకం అభివృద్ధి కాకపోయిన, కోళ్ళ దాణాకు అవసరమైన మొక్కజొన్న, సజ్జ వంటి దాన్యాలు పండిస్తున్నారు. మార్కెట్లో లభించే దాణాపై వెచ్చించే అధిక ఖర్చులను ఆదా చేసుకుంటూ గ్రామీణ ప్రాంతాలలో లభ్యమైనటువంటి దాన్యాలతో దాణా తయారు చేసుకుని పెరటి కోళ్ళ పెంపకం ద్వారా నిరక్షరాస్యులైన పేద గ్రామీణ ప్రజల యొక్క సామాజిక, ఆర్థిక మరియు కుపోషన లాంటి పరిస్థితుల నుండి అధిగమించ వచ్చును. గ్రామీణ/గిరిజన ప్రాంతాలలో కోళ్ల పెంపకంనకు అవసరమైన ప్రధానమైన దాణా సహజంగా ప్రకృతిపరంగా లభ్యం అవుతుంది. ఉదాహరణకి బియ్యం గింజలు, క్రీమికీటకాలు, వాన పాములు, పచ్చగడ్డి మరియు వంట వ్యర్థాలు. ఈ వర్ష పదార్థాలను రీసైకిల్ చేసి కోళ్ళకు మేతగా వేయడం వలన వాటిలో గ్రుడ్ల మరియు మాంసం ఉత్పత్తి సామర్థ్యాన్ని పెంచడానికి తోడ్పడుతుంది. ఈ విధంగా గ్రామీణ ప్రాంతాలలో సహజంగా దొరికే దాణాతో కోళ్లను పెంచడం వలనల తగిన ఆదాయాన్ని పెంచడానికి ఉపయోగపడుతుంది.

ఈ కోళ్ళ పెంపక పరిశోధన సంచాలనాలయము, వివిధ రకాల కోళ్ళ జాతులు రంగు రంగుల రెక్కలతో పాడవాటి కాళ్ళు కలిగియుండి, సాధారణ కోళ్ళ వ్యాధుల నుండి తట్టుకొనే విధంగా అధిక శక్తి కలిగిన వనరాజ కోళ్ళను రూపొందించడం జరిగింది. వీటి కాళ్ళు పాడవుగా వుండడం మరియు రంగు-రంగుల రెక్కలు ఉండటం కారణంగా యివి తమను ఇతర జంతువుల నుండి సురక్షితంగా రక్షించుకోగలవు. పెరట్లో కోళ్ళ పెంపకం ద్వారా కోళ్ళకు రోగాలు వచ్చే అవకాశాలు అధికంగా వుండటం కారణంగా అధిక రోగనిరోధక శక్తి కలిగిన పైత్తుక వంశపు కోళ్ళను ఉపయోగించడం జరిగింది.

వనరాజ మగకోళ్ళు 12 వారాల వయస్సు వరకు స్వల్ప సాంద్రత గల దాణా తీసుకున్నప్పటికీ తినేటందుకు యోగ్యమైన బరువుకి పెరుగుతాయి. మరోవైపు పెరట్లలో పెంపకం ద్వారా వనరాజ కోళ్ళపై తక్కువ పెట్టుబడితో ఒక సంవత్సర కాలంలో 110 నుండి 120 వరకు గ్రుడ్లను పొందవచ్చును. ఈ కోళ్ళను పెరట్లలో పెంచుకోవడంతో ఇవి తమకు కావలసినటువంటి ఆహార దాన్యములు మరియు క్రీమి కీటకాలను తమంతట తామే పెరటి పరిసరాల నుండి పొందుతాయి. సాధారణంగా ఇలాంటి ప్రాంతాల్లో కోళ్ళ పెంపకంలో కోళ్ళు తమకు కావలసినటువంటి ప్రోటీనులను ఆయా ప్రాంతాల్లో లభించేటటువంటి క్రీమి కీటకాలను తిని పూర్తి చేసుకుంటాయి. అందుకే గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో విస్తృతంగా లభించే విభిన్న రకాల దాన్య గింజలను వీటికి ఇవ్వడం మూలంగా గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో వీటి పెంపకం లాభదాయకంగా వుంటుందనే చెప్పవచ్చును.

వనరాజ కోళ్ళ ఆకర్షణీయమైన లక్షణాలు:

రంగు - రంగుల రెక్కలు	అధిక రోగ - నిరోధక శక్తి కలిగి వుండటం	
పెద్ద పైజా శుభ్ర ఉత్పాదన	పెంపకంపై తక్కువ ఖర్చు	
ఎక్కువ రోజుల వరకు బ్రతక కలిగి పావురం	వీటి శుభ్ర చేకూర్చు శుభ్రమ పరిశుభ్రం	

నర్మరీ యాజమాన్యం:

ఆరంభపు ఆరు వారాల వయస్సు వరకు వనరాజ కోడి పిల్లలకు నిర్ధారిత ఉష్ణోగ్రత లభించడానికి వీటిని బ్రూడింగ్ పద్ధతిలో పెంచాలి. చిన్న పిల్లలకు కావల్సిన సంపూర్ణ దాణా, ఆరోగ్య పరిరక్షణ మరియు యాజమాన్య పద్ధతులు బ్రాయిలర్ కోడిపిల్లల పెంపకంతో సమానం.

బ్రూడర్లు: గాలి, వెలుతురు పుష్కలంగా వుండే గదులలో లేదా పాకలలో బ్రూడింగ్ చేయాలి. పిల్లలు రాక ముందు (1-2 రోజులు) నేలపై లిట్టరు అంటే వేరుశనగ పొట్టు/వరిపొట్టు/రంపపు పొట్టును 2-3 అంగుళాల మందంగా పరచాలి. ఈ లిట్టరు కోడిపిల్లలు తినకుండా, లిట్టరుపై కాగితాలు పరిచి, వాటిపై మద్యలో బ్రూడరును, దాని చుట్టూ సమానంగా అవసరమైనన్ని నీటి మరియు దాణా తొట్టులను అమర్చాలి. కోడిపిల్లలు బ్రూడర్ నుండి దూరంగా వెళ్ళకుండా 2-3 అడుగుల దూరంలో రేకులను అమర్చాలి. బ్రూడర్లో కరెంట్ బల్బుల సహాయంతో ప్రతి కోడికి 2 వాట్టుల చొప్పున వేడి ఇవ్వాలి. బ్రూడర్ స్థలం అంతటా కోడి పిల్లలు తిరిగినట్లయితే వాటికి సరిపోయిన వేడి లభిస్తున్నదని అర్థం. బల్బుల సంఖ్య మరియు బ్రూడరు ఎత్తును సవరిస్తూ కోడిపిల్లలను అవసరమయిన వేడినందివ్వాలి.

దాణా: వనరాజ కోడి పిల్లలను ఆరంభిక దశలో నర్మరీల్లో పెంచేటప్పుడు వీటికిచ్చే ప్రతి కిలో దాణాలో 2400 కిలో కేలరీల శక్తి, 16% ప్రోటీనులు, 0.77% లైసిన్, 0.36%

మిథియోనిన్, 0.36% ఫాస్ఫరసుతో సహా 0.7% కాల్షియమ్ వుండవలెను. ఇలాంటి సమతుల్యమైన ఆహారం కొరకు స్థానికంగా లభించే సజ్జలు, రాగి, కొర్ర, జొన్నలు, నూకలు, నూనె తీసిన గింజల పొడి (సోయా, సన్ ఫ్లవర్, వేరు శనగ, కాన్ సీడ్) మొదలైన వాటితో పాటు విటమిన్ మినరల్ మిక్చరును కలిపి మిశ్రమం చేసి యివ్వవచ్చును. ప్రోటీనుల రూపంలో

పట్టిక 1: దాణా తయారు చేయు విధానము:

మొక్కజొన్నలు/సజ్జలు/జొన్నలు/వరి నూకలు	50%
రైస్ బ్రాన్/వీట్ బ్రాన్/డ-ఆయిల్ రైస్ బ్రాన్	20%
సోయా మీల్/గ్రౌండ్ నట్ మీల్/సన్ఫ్లవర్ మీల్/టిల్ కేక్/లిన్ సీడ్ కేక్	28%
విటమిన్ మరియు మినరల్ మిశ్రమము	2%

పట్టిక 2: టీకాలు చేసే పద్ధతి:

వయస్సు	వ్యాధి	టీకా రకం	మోతాదు	పద్ధతి
హెచరీలో				
1 రోజు	మేసెక్స్	హెచ్.వి.టి	0.2 మి.లి.	చర్యం క్రింద
సర్పరీలో				
5 రోజు	కొక్కెర	లసోటా	ఒక్కచుక్క	కంటిలో
14 రోజు	గంబోరో	జార్జియా	ఒక్కచుక్క	నోటిలో
21 రోజు	మసూచి	ఫఫుల్ ఫాక్స్	0.2 మి.లి.	కండ/చర్యం క్రింద
28 రోజు	కొక్కెర	లసోటా	ఒక చుక్క	కంటిలో
పెరటిలో				
9 వారం	కొక్కెర*	ఆర్2బి	0.5 మి.లి.	చర్యం క్రింద
12 వారం	మసూచి*	ఫఫుల్ ఫాక్స్	0.2 మి.లి.	చర్యం క్రింద

* ప్రతి ఆరు నెలలకోసారి తిరిగి కొక్కెర తెగులు ఈ టీకాలివ్వాలి

